

Một số vấn đề về công tác chi bộ cơ quan¹

Lê Đức Thọ

Từ khi thực hiện cuộc vận động xây dựng tổ chức cơ sở đảng theo yêu cầu "bốn tốt", nói chung các chi bộ, đảng bộ cơ sở ở cơ quan đã có những tiến bộ nhất định.

Theo thống kê của đảng uỷ các cơ quan dân, chính, đảng trung ương thì số chi bộ, đảng bộ cơ sở đạt "bốn tốt" năm 1964 là trên 10%, năm 1965: 28%, năm 1966: 36%. Một số đảng bộ có trên 60% đảng viên đạt "bốn tốt". Kết quả như vậy là khá. Song cũng còn nhiều vấn đề; còn nhiều đảng bộ vẫn chưa đạt yêu cầu "bốn tốt".

Hôm nay, tôi xin phát biểu với các đồng chí một số vấn đề về công tác chi bộ cơ quan.

I. Đặc điểm của các chi bộ, đảng bộ cơ quan

Nguyên tắc tổ chức, sinh hoạt chi bộ của Đảng thì ở loại chi bộ nào cũng như nhau. Nhưng mỗi loại có những đặc điểm và nhiệm vụ khác nhau, nên trong Điều lệ Đảng cũng đã quy định những điểm khác nhau.

Khác với các hợp tác xã, xí nghiệp... chỉ có nhiệm vụ bảo đảm thực hiện các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước ở trong đơn vị mình, các cơ quan trung ương phải bảo đảm việc thực hiện đường lối chính sách của Đảng không chỉ ở trong các bộ phận của cơ quan đó, mà còn ở trong phạm vi cả nước. Vì ở một bộ, một ngành không phải chỉ thực hiện đường lối, chính sách của Đảng trong bộ hoặc ngành mình mà còn chỉ đạo việc thực hiện đường lối, chính sách đó trong cả nước. Cho nên nhiệm vụ của chi bộ cơ quan, như trong Điều lệ Đảng đã quy định, không phải là lãnh đạo toàn diện như các loại chi bộ khác, không phải tất cả mọi công việc trong cơ quan đều phải qua chi bộ.

---

¹ Bài nói tại Hội nghị tổng kết cuộc vận động xây dựng chi bộ, đảng bộ cơ sở "bốn tốt" các cơ quan trung ương ngày 7-10-1967.

Trong các bộ, các ngành ở trung ương có hai cơ quan lãnh đạo của Đảng: Đảng đoàn chịu trách nhiệm trước Trung ương về việc thực hiện đường lối, chính sách của Đảng ở trong bộ hoặc ngành mình và chỉ đạo toàn bộ công tác chuyên môn thuộc ngành mình trong phạm vi cả nước. Đảng bộ, chi bộ cơ quan có trách nhiệm bảo đảm cho đảng đoàn chấp hành tốt cả đường lối, chính sách của Đảng trong cơ quan mình và toả được ra toàn quốc. Như vậy, về mặt công tác chuyên môn, đảng đoàn chịu trách nhiệm trước Trung ương mà không phải thông qua chi bộ quyết định.

Thành phần của chi bộ cơ quan cũng khác. ở các chi bộ xí nghiệp, hợp tác xã, đơn vị bộ đội... trình độ của các đảng viên đều đều ngang nhau, chi bộ bầu ra cấp uỷ lãnh đạo. Trình độ cấp uỷ so với trình độ đảng viên cũng chỉ xấp xỉ hoặc cao hơn chừng nào thôi. Trái lại, chi bộ cơ quan trung ương gồm có nhiều loại cán bộ có trình độ khác nhau, gồm nhiều thành phần khác nhau, từ uỷ viên Bộ chính trị cho đến các đồng chí đảng viên thường.

Đảng viên ở các chi bộ cơ quan không trực tiếp sản xuất và chiến đấu như ở những đơn vị công, nông, lâm trường, hợp tác xã, đơn vị bộ đội... Công tác của họ mang tính chất bàn giấy. Chi bộ cơ quan trung ương ở gần Trung ương. Đảng viên trong chi bộ cơ quan trung ương rất nhạy cảm với các chủ trương, đường lối của Trung ương, đồng thời, rất nhạy cảm với tất cả những cái gì xảy ra ở thủ đô, trung tâm chính trị của cả nước. Tóm lại, tất cả những gì xảy ra ở trong Đảng hay ở bên ngoài, mỗi khi Đảng đưa ra chủ trương, đường lối hay có sự việc gì từ bên ngoài tác động vào, các đồng chí đó bàn tán rất nhiều; họ chịu ảnh hưởng của rất nhiều loại tình hình và những tình hình đó tác động vào họ rất mau.

Vì là những cơ quan đầu não, bọn gián điệp gắng sức xâm nhập vào bằng mọi cách, mọi hình thức. Hoạt động tình báo ở đây bao gồm nhiều loại của nhiều nước khác nhau. Nói như vậy để thấy hết đặc điểm

của chi bộ cơ quan và thấy những vấn đề liên quan đến công tác tổ chức của mình.

Trong hoàn cảnh chiến đấu hiện nay, các cơ quan sơ tán, phân tán, tình hình đời sống và các sinh hoạt khác không ổn định, ảnh hưởng đến công tác và đời sống của cán bộ, nhân viên.

Trên đây là những đặc điểm của chi bộ cơ quan. Từ trước tới nay, không mấy khi các đồng chí nghĩ đến vấn đề này một cách toàn diện, hoặc có thì cũng chỉ nghĩ đến một đôi điểm thôi. Như vậy là thiếu sót. Muốn nghiên cứu, đề ra nhiệm vụ của chi bộ cơ quan thì phải hiểu được vị trí và đặc điểm của nó và phát xuất phát từ tình hình nhiệm vụ chính trị của Đảng, của từng cơ quan. Đó là thực tiễn.

II. Vai trò lãnh đạo của chi bộ cơ quan

Trên kia tôi đã nói về những đặc điểm của chi bộ cơ quan. Bây giờ chúng ta hãy xác định vai trò của đảng đoàn, đảng uỷ, vai trò của thủ trưởng, của bị bộ, đảng bộ, như thế nào cho đúng.

Đảng đoàn chịu trách nhiệm trước Đảng trong việc chấp hành các đường lối, chủ trương của Đảng trong ngành mình. Đảng đoàn là một tập thể, nhưng lại có cá nhân phụ trách là đồng chí bộ trưởng; ở dưới có các đồng chí vụ trưởng, với trách nhiệm và quyền hạn nhất định.

Trách nhiệm của đảng đoàn và đảng uỷ đã được vạch rõ, song trong thực tế, thường chỉ thấy vai trò của đoàn đoàn, vai trò của đồng chí thủ trưởng là lớn hơn cả. Còn vai trò của chi bộ, đảng bộ, đảng uỷ cơ quan, của các đồng chí bí thư đảng uỷ, thì không thấy rõ. Có thể nói: như vậy là đã hạ thấp vai trò lãnh đạo của đảng bộ, đảng uỷ cơ quan.

Sau khi cơ quan đã có đường lối, chủ trương công tác, chi bộ, đảng bộ cơ quan đó có trách nhiệm như thế nào? Chi bộ, đảng bộ phải lãnh đạo và giáo dục cán bộ, đảng viên thực hiện tốt đường lối, chủ trương đó ở trong cơ quan của mình; không những làm tốt công tác chính trị, tư tưởng, mà còn phải làm tốt cả công tác quản lý đảng viên, và góp phần tích cực vào việc quản lý, nhận xét cán bộ. Không phải công

tác cán bộ chỉ là trách nhiệm của vụ tổ chức cán bộ, mà đảng uỷ, chi uỷ cũng phải làm. Vì hằng ngày anh chị em cùng sinh hoạt với nhau trong một chi bộ, gần gũi nhau, hiểu nhau, nên có được nhận xét đầy đủ nhất. Có thể nói rằng, trong việc quản lý cán bộ của cơ quan, nếu việc nhận xét cán bộ chỉ là công việc riêng của vụ tổ chức cán bộ, của chính quyền, mà không có sự tham gia của chi bộ, thì nhất định không tránh khỏi sai lầm, thiếu sót, quan liêu, giấy tờ. Hằng ngày, sự hoạt động của cán bộ, đảng viên là do chi bộ giám sát. Chỉ có qua sự nhận xét, phê bình ở chi bộ ta mới hiểu kỹ được cán bộ, đảng viên.

Nhiệm vụ của đảng bộ, chi bộ cơ quan là làm công tác chính trị, tư tưởng đối với đảng viên và cán bộ để bảo đảm hoàn thành tốt công tác chuyên môn, thông qua công tác chuyên môn để uốn nắn những tư tưởng lệch lạc của cán bộ, đảng viên; đồng thời phải quản lý cán bộ, đảng viên, làm sao bảo đảm cho cán bộ, đảng viên, có chất lượng tốt, đoàn kết tốt để hoàn thành nhiệm vụ của cơ quan. Đó là một nhiệm vụ rất lớn lao.

Không phải đồng chí bộ trưởng cứ ra chỉ thị là xong. Chỉ thị đó do cán bộ, đảng viên chấp hành. Cán bộ, đảng viên có thông suốt thì những chỉ thị, nghị quyết mới được thực hiện đầy đủ. Vậy ai là người chịu trách nhiệm rèn luyện cán bộ, đảng viên? Đó chính là vai trò của chi bộ, đảng bộ cơ quan. Để hoàn thành nhiệm vụ đó, đi đôi với việc nhận rõ vai trò của đảng đoàn, ta phải nhận rõ vai trò của đảng uỷ.

Trong thực tế, chúng ta chưa nhận thức được sâu sắc về công tác của đảng uỷ, đảng đoàn, về quan hệ giữa đảng uỷ và đảng đoàn, đánh giá chưa đúng vai trò của đảng uỷ, chi uỷ. Chi uỷ, đảng uỷ cũng chưa làm đúng trách nhiệm của mình. Đảng uỷ, chi uỷ không phải chỉ chấp hành những chỉ thị, nghị quyết của Đảng thuộc phạm vi công tác của bộ mình, ngành mình, mà còn phải chấp hành nhiều chỉ thị, nghị quyết khác của Đảng một cách toàn diện, những vấn đề vượt ra khỏi phạm vi công tác của bộ, của ngành và trách nhiệm của đảng đoàn, của đồng chí thủ trưởng. Đảng đoàn và thủ trưởng ở một cơ quan có nhiệm vụ chấp hành

đường lối, chỉ thị, nghị quyết của Đảng về công tác chuyên môn thuộc ngành mình sao cho thật tốt. Còn những chỉ thị, nghị quyết khác của Đảng thì đảng uỷ, chi uỷ phải phổ biến, phải bàn bạc để thực hiện.

Chúng ta phải thấy rõ công việc của đảng đoàn, đảng uỷ như vậy. Có thể, đảng đoàn mới tập trung được vào công tác chuyên môn, mới thực hiện được vào công tác chuyên môn, mới thực hiện được các đường lối, chủ trương của Đảng về công tác thuộc ngành mình phụ trách như Điều lệ Đảng đã quy định.

Cho nên, nếu chúng ta quan niệm công tác của đảng đoàn hay thủ trưởng chỉ là ra chỉ thị về chuyên môn, mà không chú ý đến công tác của đảng uỷ thì không thể nào làm tốt mọi nhiệm vụ. Ngược lại, do không thấy rõ trách nhiệm của mình đối với mọi công việc trong cơ quan, cho rằng đã có đảng đoàn và thủ trưởng, một số đảng uỷ cơ quan chỉ làm những việc gọi là "đơn thuần tổ chức", nghĩa là làm việc phát triển, củng cố, nhận xét đảng viên, và một vài công tác tư tưởng tách rời chuyên môn. Các đồng chí đó không thấy trách nhiệm của mình trong việc thúc đẩy công tác chuyên môn và bảo đảm hoàn thành công tác chuyên môn như thế nào, hoặc không qua công tác chuyên môn để nắm tình hình tư tưởng cán bộ, đảng viên và đề xuất những yêu cầu về công tác chính trị, tư tưởng trong đảng bộ. Như vậy là tự hạ thấp vai trò của mình. Đó là những quan niệm chưa rõ và chưa đúng.

Những quan niệm đó do đâu mà có? Một mặt là do nhận thức, mặt khác là do chưa hiểu nguyên tắc. Nhiều đồng chí trong cơ quan chưa hiểu về công tác xây dựng đảng, chưa hiểu nguyên tắc tổ chức của Đảng.

Trước hết nói đến nhận thức. Một số đồng chí đã quên rằng việc thực hiện công tác chuyên môn phải gắn liền với công tác xây dựng đảng, và đã không thấy hết trách nhiệm của đảng viên là làm tốt công tác chuyên môn, đồng thời còn phải làm tốt công tác đảng. Đối với công tác xây dựng đảng, bất kỳ đồng chí nào, ở đâu và làm việc gì, đều phải tham gia, đều phải nghĩ đến chi bộ mình, cơ quan mình; ngoài việc làm

tốt những việc chuyên môn được giao, còn phải nghĩ xem chi bộ mình phải làm gì và bản thân mình phải tham gia cùng chi bộ như thế nào để làm tốt công tác đảng nhằm bảo đảm làm tốt công tác của cơ quan. Đồng chí nào không thấy như vậy là ý thức đảng chưa cao, chưa thấy hết trách nhiệm của mình.

Nhiều đồng chí thủ trưởng chỉ thấy trách nhiệm đối với cấp trên, mà chưa thấy hết trách nhiệm của mình đối với chi bộ, đảng bộ và cán bộ, đảng viên trong cơ quan. Các đồng chí đó không thấy rằng muốn bảo đảm làm tốt công tác đối với cấp trên mà không có đảng viên, cán bộ cấp dưới giúp ý kiến, bắt tay vào làm, thì không thể được. Do ý thức đảng chưa cao, các đồng chí đó chưa thấy hết trách nhiệm của mình đối với công tác của Đảng, chưa thấy hết phải chịu trách nhiệm với cấp trên, đồng thời chịu trách nhiệm với cơ quan, với những người thực hiện ở trong cơ quan của mình. Quan điểm quân chúng của cá đồng chí đó chưa được đầy đủ, các đồng chí đó chưa thấy sâu sắc rằng muốn hoàn thành tốt mọi công việc thì phải thông qua, phải dựa vào các cán bộ, đảng viên trong cơ quan. Từ đó sinh ra tệ mệnh lệnh hành chính trong phương pháp lãnh đạo. Một số đồng chí không thấy được ý kiến sáng tạo của anh em cán bộ, đảng viên đóng góp vào công việc chung của cơ quan, tự cho mình là giỏi, cái gì cũng đúng, cũng hay. Ngay trong công tác chuyên môn cũng vậy, cán bộ, đảng viên là người thực hiện, anh em có thể có và chắc chắn có nhiều ý kiến hay. Anh em nắm được công việc, nên có thể tham gia ý kiến vào công tác lãnh đạo của mình. Chúng ta chưa nhận thức đầy đủ điều đó, một là ý thức đảng của ta chưa cao, hai là sự lãnh đạo của ta quan liêu, mệnh lệnh.

Việc bố trí bán bộ phụ trách và tham gia các đảng uỷ, chi uỷ... chưa được đúng với vị trí và tầm quan trọng của nó. Có khuynh hướng đưa những đồng chí già yếu về làm đảng uỷ, chi uỷ. Như vậy thì đảng uỷ không thể làm tốt vai trò lãnh đạo của mình được. Các đồng chí thường trực đảng uỷ phải là những đồng chí có đủ đạo đức và năng lực. ấy là

chưa nói đến việc phải dành một số thời giờ cho các đồng chí đảng uỷ viên, chi uỷ viên làm công tác đảng. Làm công tác đảng cũng là làm công tác của cơ quan. Nhiều đồng chí nói: sao lại làm công tác đảng trong 8 giờ vàng ngọc? Nói như vậy lạ lắm ! Các đồng chí cho là làm công tác đảng không phải là làm việc của cơ quan ư? Cho nên, việc giành một số thời giờ cho những anh em làm công tác đảng làm việc là cần thiết. Không có thời giờ thì không làm được. Sau 8 giờ làm việc chuyên môn khẩn trương rồi mới đi làm công tác đảng, như thế còn sức đâu mà làm, đầu óc căng thẳng rồi, chỉ có ngồi mà ngáp thôi, hoặc bàn công việc thì cũng chỉ qua loa đại khái thôi.

Do quan niệm không đúng về sự lãnh đạo của đảng uỷ, chi uỷ cơ quan, nên việc bố trí cán bộ không đúng. Ban tổ chức trung ương cũng có khuyết điểm về vấn đề này chứ không riêng gì các đồng chí. Chúng ta phải tự phê bình về khuyết điểm đó. Trong việc bố trí cán bộ, phải có sự kết hợp giữa những người có kinh nghiệm làm công tác đảng với những người làm được việc, có nhiệt tình làm công tác đảng. Nếu không thì không lãnh đạo được. Nói gì thì nói, quan niệm thế nào thì quan niệm, nhưng nếu bố trí cán bộ không đúng thì không thể làm được. Do đó, muốn bố trí đúng cán bộ thì phải quan niệm vấn đề cho rõ. Để củng cố các chi bộ, đảng bộ cơ quan, ta phải có nhận thức rõ về vai trò, vị trí của nó và bố trí tổ chức cán bộ cho đúng.

III - Tăng cường công tác chính trị, tư tưởng của chi bộ cơ quan

Công tác chính trị, tư tưởng ở cơ quan là công tác đặc biệt quan trọng, phải được chú ý đầy đủ. Điều đó là do bản thân cơ quan trung ương có vai trò quan trọng của nó. Cán bộ ở quan trung ương giúp Trung ương đề xuất ý kiến trên các mặt công tác và giúp Trung ương tổ chức thực hiện những đường lối, chủ trương của Đảng ra toàn quốc. Chi bộ ở đây phải bảo đảm để cán bộ thực hiện tốt những nhiệm vụ đó. Có như vậy thì những chỉ thị, nghị quyết mới đưa xuống dưới được. Đây là tính chất quan trọng của chi bộ cơ quan.

Như trên đã nói, cán bộ cơ quan trung ương đặc biệt nhạy cảm với tình hình trong và ngoài nước. Sự nhạy cảm đó không những chỉ có đối với những vấn đề ở trong nước, mà còn có cả đối với những vấn đề từ ngoài nước tác động vào nữa. Cho nên, công tác chính trị, tư tưởng ở cơ quan trung ương cần được đặc biệt chú trọng. Nói như vậy không có nghĩa là ở những nơi khác, những loại chi bộ khác, không cần chú trọng đến mặt này. Song, chúng ta cần thấy rằng thành phần cán bộ, đảng viên ở cơ sở thuần túy, trái lại ở cơ quan trung ương phức tạp hơn. Đó là kết quả của một quá trình hình thành một cách khách quan.

Sau Cách mạng tháng Tám và thời kỳ đầu của cuộc kháng chiến chống Pháp, đội ngũ của Đảng phát triển nhanh và mạnh. Tất nhiên, lúc bấy giờ mở rộng đội ngũ là đúng. Chúng ta đưa nhiều cán bộ, thanh niên trẻ vào Đảng. Việc phát triển Đảng có tình trạng ô ạt, bộ máy lại phình ra to, do chuyển từ bí mật ra công khai, từ chỗ chưa có chính quyền đến chỗ có chính quyền, bao gồm rất nhiều loại cán bộ, phần nhiều thuộc thành phần tiểu tư sản, trí thức và một số ít là địa chủ, phú nông, thậm chí có cả phần tử xấu, tuy số này rất ít và đã bị loại khỏi hàng ngũ của Đảng. Những anh em này đã được giáo dục, cải tạo trong quá trình hoạt động hai mươi mấy năm nay. Nhưng dù sao cũng phải thấy thực tế về sự cấu tạo thành phần đó.

Tôi nói như vậy để thấy rằng cơ sở, các chi uỷ, đảng uỷ thuần hơn, và thuần về thành phần giai cấp xuất thân hơn. Song, không phải những anh em ở cơ sở đều tốt tất cả, không có khuyết điểm gì đâu. Còn ở trên này, nói rõ ra để chúng ta thấy được những khuyết điểm và nhược điểm của chúng ta, chứ không phải nói để rồi cho rằng đội ngũ cán bộ ở trên này hỏng cả, và nói là để chúng ta không tách rời ý thức, lập trường, tư tưởng của cán bộ với thành phần giai cấp xuất thân cũ của họ.

Mặc dù cán bộ, đảng viên ở cơ quan trung ương đã được rèn luyện nhiều, song những tồn tại về ảnh hưởng của ý thức tư tưởng giai cấp xuất thân cũ không phải là đã hết. Cho nên khi bên ngoài có tình hình gì là nó

tác động vào cán bộ, đảng viên ở đây ngay. ấy là chưa kể ở các cơ quan trung ương tập trung nhiều nhân sĩ, trí thức ngoài Đảng. Tất cả những tình hình đó ảnh hưởng đến tư tưởng cán bộ, đảng viên.

Trong tình hình hiện nay, toàn bộ công tác chính trị, tư tưởng mà chúng ta đang tiến hành phải tập trung vào nhiệm vụ trước mắt là chống Mỹ, cứu nước. Tất nhiên, chúng ta còn phải giáo dục, rèn luyện lâu dài về lý luận. ở đây tôi muốn nói về vấn đề công tác chính trị, tư tưởng phục vụ nhiệm vụ trung tâm.

Đối với nhiệm vụ trung tâm, công tác chính trị, tư tưởng của chúng ta hiện nay không phải là đơn giản. Cuộc chiến tranh của chúng ta rồi đây sẽ rất ác liệt. Cán bộ, đảng viên chúng ta có tinh thần yêu nước, tinh thần cách mạng rất cao, dám hi sinh. Nhưng trong tình hình chiến tranh diễn ra ngày càng ác liệt, ở chỗ này hoặc chỗ khác, trong tư tưởng con người có sự diễn biến, tư tưởng dao động đã thể hiện ở mức độ nhất định.

Đường lối chống Mỹ, cứu nước của Trung ương đã rõ ràng, nhưng không phải là không có một số đồng chí chưa thật tin lắm.

Vì vậy, những lúc gặp khó khăn, tình hình diễn biến phức tạp, không khỏi không có những đồng chí suy nghĩ thế này, thế khác, theo chủ quan của mình, nhất là nếu không theo sát tình hình, thì không có sự đánh giá đúng, suy nghĩ đúng.

Dân tộc ta rất anh hùng, đảng viên ta rất anh hùng. Ai nấy đều có quyết tâm, hi sinh đến cùng để giành thắng lợi, cái đó không phải nói. Nhưng về mặt công tác chính trị, tư tưởng đối với cán bộ, đảng viên, chúng ta đi sâu vào thì cũng không phải đơn giản không nên coi thường.

Cuộc chiến tranh lần này gay go lắm, ác liệt lắm. Không những chỉ gay go, khó khăn ở trên chiến trường, mà cả ở hậu phương nữa. Nhiều anh em gặp khó khăn trong đời sống. Trong tình hình như vậy chúng ta phải chú ý lãnh đạo tư tưởng cho thật tốt, thật đúng. Phải chú ý

hơn nữa đến công tác tư tưởng, không nên thoả mãn với những sự tích anh hùng, dũng cảm hi sinh của chúng ta.

Đứng về phía lãnh đạo, về phía Đảng ta mà nói, làm sao để đánh thắng giặc Mỹ xâm lược là vấn đề rất lớn. ở đây không phải chỉ có lòng dũng cảm hi sinh là đủ, mà còn phải biết đánh, biết thắng. Đây là vấn đề tri thức chứ không phải chỉ có vấn đề nhiệt tình là đủ. Do đó, nếu ta không nhận định rõ chỗ này, thì công tác chính trị, tư tưởng của chúng ta sẽ không tốt.

Trong công tác xây dựng đảng, về mặt lý luận và thực tiễn cũng có nhiều vấn đề, mà những ý kiến về các vấn đề đó cũng có những điểm phải bàn bạc để nhất trí, không phải đơn giản.

Còn trong từng bộ, từng ngành, từng cơ quan cũng có những vấn đề thuộc quan điểm về công tác chuyên môn phải được bàn cãi đấu tranh để đi đến nhất trí, chưa phải đã ổn cả đầu. Ví như đường lối, quan điểm giáo dục như thế nào? Vấn đề phân cấp quản lý kinh tế ra sao?, v.v...

Tóm lại, nếu đi sâu vào thực tiễn, vào đường lối của Đảng, vào quan điểm về chuyên môn, nghiệp vụ, thì thấy rõ không thể xem thường công tác chính trị, tư tưởng của ta được. Chúng ta phải nói rằng ở trận địa này, chúng ta còn yếu, khá yếu, chứ chưa phải đã tốt lắm đâu.

Trong vấn đề chống Mỹ, cứu nước, chúng ta đã tuyên truyền được nhiều, đã gây được lòng căm thù Mỹ, nêu cao tinh thần hi sinh, dũng cảm. Như vậy là tốt. Nhưng đi sâu vào những vấn đề về chủ trương, đường lối chống Mỹ, cứu nước, về các vấn đề quốc tế, về đường lối, chủ trương trong từng ngành hiện nay, thì có nhiều điểm chúng ta phải tiếp tục thảo luận trao đổi với nhau cho rõ hơn. Xuất phát từ tình hình đặc điểm của các cơ quan trung ương như đã nói trên, chúng ta càng phải chú ý nhiều hơn nữa đến mặt này.

Các cơ quan trung ương làm như thế nào thì nó toả xuống dưới như thế ấy. Cho nên, công tác chính trị, tư tưởng ở đây càng quan trọng. Trong khi tiến hành, chúng ta phải dựa vào các đường lối của Trung

ương, nhất là dựa vào đường lối chống Mỹ, cứu nước, dựa vào các nghị quyết của Trung ương về mặt này. Đối với những vấn đề quốc tế, chúng ta nhất thiết phải làm theo những cái mà Trung ương đã thảo luận, đã có nghị quyết, còn những vấn đề mà Trung ương chưa thảo luận, ta không bàn tới, chưa thảo luận tới.

Mũi nhọn của chúng ta bây giờ là tập trung vào nhiệm vụ chống Mỹ, cứu nước. Công tác chính trị, tư tưởng của ta phải tập trung vào đó, phải quán triệt tinh thần đó, phục vụ nhiệm vụ trung tâm đó. Nhiệm vụ quốc tế cũng phải tập trung vào đó.

Trong tình hình chống Mỹ, cứu nước hiện nay, không những chỉ vấn đề đoàn kết trong Đảng, mà cả vấn đề đoàn kết quốc tế để chống Mỹ, cứu nước, vẫn là vấn đề trung tâm của chúng ta. Chúng ta không thể làm khác được. Bây giờ, cái gì có quan hệ đến vấn đề chống Mỹ, cứu nước thì chúng ta phải giải quyết, những cái gì không thì chúng ta hãy để đó. Tất cả mục tiêu của chúng ta là ở chỗ này. Những suy nghĩ hàng ngày trong công tác chính trị, tư tưởng của chúng ta đều tập trung vào chỗ làm sao đánh thắng giặc Mỹ xâm lược. Đó là cái chân lý nhất của chủ nghĩa Mác - Lênin.

Hiện nay, tất cả các mũi nhọn công tác chính trị, tư tưởng của chúng ta phải hướng vào việc bảo đảm thực hiện tốt đường lối chống Mỹ, cứu nước của Đảng, phải đấu tranh chống lại những cái gì làm cản trở nó, không đúng với nó. Nếu không, chúng ta sẽ lạc mất mục tiêu, phương hướng, vì cuộc chiến đấu của chúng ta lớn lao quá. Cái gì trái với đó, phải đấu tranh. Còn cái gì chưa cấp thiết thì hãy để đó. Chúng ta sẽ giải quyết dần trong công tác chính trị, tư tưởng sau này.

Trong công tác chính trị, tư tưởng, ta phải hết sức chủ động. Cơ quan tuyên huấn chỉ đạo trên những vấn đề lớn, còn từng bộ, từng ngành phải chủ động làm công tác chính trị, tư tưởng ngay trong ngành mình, giải quyết những lệch lạc ngay trong việc chấp hành đường lối của Đảng ở ngành mình.

Công tác chính trị, tư tưởng phải làm hàng ngày, thường xuyên, không nên bị động, để việc xảy ra rồi mới đối phó. Phải thấy trước tình hình phải đi trước một bước. Phải biết phát hiện vấn đề mà chủ động làm trong từng bộ, từng ngành mà không phải chờ cơ quan tuyên huấn hoặc làm không đến nơi đến chốn rồi lại đổ cho cơ quan tuyên huấn. Cơ quan tuyên huấn chỉ làm được những cái lớn, cái chung thôi. Cơ quan tổ chức cũng vậy. Công tác tổ chức cũng như công tác tuyên huấn, không phải chỉ riêng ban tổ chức, mà là toàn Đảng làm. Nói rằng ban tổ chức quản lý cán bộ, nhưng chính các đồng chí phụ trách cán bộ, các ngành cũng quản lý cán bộ. Hàng ngày xem xét cán bộ như thế nào, chính là chi bộ làm, các đồng chí làm, chứ riêng mấy đồng chí vụ trưởng, vụ phó, trưởng, phó ban tổ chức làm sao xuê và tốt được. Nếu chỉ để riêng mấy đồng chí này làm thì sẽ không tránh khỏi quan liêu, giấy tờ.

Công tác chính trị, tư tưởng phải dựa vào đường lối của Đảng rồi chủ động mà làm, không phải chờ đợi gì cả. Tác chiến bây giờ ở chỗ nào cũng phải chủ động. Trong tình hình chiến tranh này, các cơ quan càng phải chủ động hơn nữa.

Ngoài vấn đề giáo dục chính trị, tư tưởng, chúng ta còn phải giáo dục phẩm chất, đạo đức cách mạng. Điều này cũng xuất phát từ tình hình chiến tranh. Chiến tranh diễn biến, đời sống của anh chị em gặp nhiều khó khăn, nay sơ tán chỗ này, mai ở chỗ khác, gia đình vợ con mỗi người một nơi. ở một số anh em nào đó, trong cảnh sống khó khăn như vậy, có thể nảy sinh ra một số khuyết điểm, sai lầm. Tất nhiên, việc phạm khuyết điểm là do chủ quan của con người, song cũng phải thấy được hoàn cảnh khách quan để kịp thời giúp đỡ anh chị em, có biện pháp tích cực khắc phục.

Những khuyết điểm đó là gì? Là hủ hoá, tham ô, lãng phí. Những khuyết điểm này ngày càng tăng ở trong các cơ quan. Mặc dù so với tổng số thì số người phạm các khuyết điểm hủ hoá, tham ô rất ít, nhưng

nó lại xảy ra ở những cơ quan trên này. Còn lãng phí thì rất lớn. Cho nên công tác giáo dục phải hết sức chú ý các mặt này.

Có tình hình là vợ con, gia đình một số đồng chí không nghiêm chỉnh chấp hành chính sách, như mua bán không hợp pháp chẳng hạn. Các đồng chí có vợ con phạm sai lầm này phải biết giáo dục vợ con mình. Cơ quan cũng phải biết đến vấn đề này, đôn đốc nhắc nhở cán bộ kịp thời giáo dục cán bộ.

Nhìn chung, chúng ta có hữu khuynh về mặt này. Đó là trong công tác chính trị, tư tưởng chúng ta làm chưa ráo riết, chặt chẽ, sâu sắc, chưa giúp đỡ, rèn luyện và giáo dục anh em được chu đáo. Đối với những việc xảy ra như trên, chúng ta không kịp thời giáo dục, mà kỷ luật cũng rất lỏng lẻo; nhiều việc xảy ra, để mãi không giải quyết không thi hành kỷ luật kịp thời đối với người phạm lỗi, nên làm cho cán bộ, đảng viên coi thường kỷ luật của Đảng.

Ngoài ra, trong công tác chính trị, tư tưởng còn phải chú ý đến một điểm nữa là trị cái bệnh kinh niên cố hữu của chúng ta. Đó là bệnh kèn cựa cá nhân, địa vị, đòi hỏi đãi ngộ, đi đến bất mãn cá nhân... Trong cơ quan, mỗi lần đề bạt cán bộ, sắp xếp lương bổng, thì ở chỗ này hoặc chỗ kia, tư tưởng đó lại bật ra. Đây không phải là vấn đề lớn, nhưng nó đã xảy ra thì ta phải chú ý. Nếu là lúc bình thường, cái này nó phát triển lắm. Nhưng giờ đây, ta đang lao vào chiến đấu, được rèn luyện nhiều, phải nói mặt hi sinh gian khổ, mặt chịu đựng trong anh chị em là mặt cơ bản nhất. Anh chị em sông rất giản dị, gian khổ, rất tốt. Trong thực tế, về mặt lương bổng cũng có cái không hợp lý, ngành này ngành kia đều có, nhưng nói chung anh chị em chúng ta đều tốt cả. Tuy vậy, những tật cố hữu trên cũng còn xảy ra ở một số đồng chí, chúng ta không nên coi thường.

IV. Thực hiện dân chủ kỷ luật và chống quan liêu, mệnh lệnh ở cơ quan

Một điểm nữa cần chú ý khắc phục trong cơ quan chúng ta là thiếu dân chủ, quan liêu, mệnh lệnh.

Trong hoàn cảnh Đảng nắm chính quyền, lại do sự tu dưỡng, rèn luyện và phát huy bản chất tốt đẹp của giai cấp công nhân trong con người chúng ta chưa được đầy đủ, nên tình trạng mệnh lệnh, độc đoán xảy ra trong khá nhiều cơ quan.

Đảng ta thực hiện dân chủ rất rộng rãi ở trong cũng như ở ngoài Đảng. Nguyên tắc của Đảng cho phép ai cũng có quyền phát biểu ý kiến của mình. Ai có ý kiến gì thì phát biểu với Đảng, phát biểu với chi bộ, không phát biểu với chi bộ thì phát biểu với cơ quan lãnh đạo các cấp, với các đồng chí có trách nhiệm. Chúng ta nói mãi điều đó, không bao giờ ngăn cấm cái đó. Đảng ta không đàn áp ý kiến của bất kỳ đồng chí nào, không bao giờ đàn áp một tư tưởng nào, một quan điểm nào khác với Đảng.

Nhưng chúng ta phát biểu ý kiến như thế nào? Có anh em nói tôi trao đổi với người này người nọ để cho sáng rõ ý kiến. Điều đó Đảng không ngăn cấm. Sự thật là hàng ngày các đồng chí vẫn trao đổi ý kiến với nhau. Trao đổi bình thường với nhau, như người này trao đổi ý kiến với người khác về những vấn đề trong và ngoài nước, như thế không có vấn đề gì cả. Song, trong việc trao đổi ý kiến với nhau chúng ta phải có ý thức kỷ luật cao. Trao đổi để tìm hiểu vấn đề hay trao đổi để làm gì, ở đây có hai khía cạnh khác nhau.

Muốn trao đổi gì cũng phải nắm đường lối của Đảng mà nói, vấn đề cơ bản là ở đó. Dù anh có ý kiến khác, anh phát biểu cũng được, nhưng đó là trao đổi với nhau thôi. Còn việc trao đổi có dụng ý xấu thì lại khác.

Đảng không ngăn cấm đảng viên phát biểu tại chi bộ, không ngăn cấm đảng viên viết thư lên Trung ương. Đó là quyền dân chủ trong Đảng, dân chủ hoàn toàn. Trong Đảng ta, đối với một vấn đề nào đó, có thể có đồng chí có ý kiến thế này, thế khác. Chúng ta có quyền phát

biểu, với ai cũng được, với tổ chức, với cơ quan có trách nhiệm. Có thể trao đổi ý kiến với một vài đồng chí, có tính chất để tìm hiểu vấn đề nắm vững đường lối, chính sách của Đảng. Nhưng nếu trao đổi với ý thức chống lại đường lối của Đảng thì không thể được.

ở đây ta phải hiểu dân chủ là thế nào? Trong cơ quan, đối với mọi vấn đề, các đồng chí thủ trưởng phải để cho anh em nói, có gì nói hết. Điều lệ Đảng quy định cho anh em được tự do tư tưởng. Trong cơ quan, trong chi bộ, anh nghĩ gì, anh có ý kiến gì, anh có quyền nói hết những điều đó.

Nhiều đồng chí thủ trưởng nghĩ rằng không cho cán bộ, nhân viên phát biểu ý kiến là để đoàn kết cơ quan, để mọi công việc được trôi chảy. Song, sự thật là anh có muốn vo cho tròn lại, nhưng đến lúc nào đó, những ung nhọt sẽ vỡ ra. Những mâu thuẫn trong cơ quan sinh ra theo quy luật của nó, không ai có thể ngăn không cho nó nảy nở ra được. Đó là những mâu thuẫn về ý kiến khác nhau trong chủ trương này hoặc chủ trương khác, những mâu thuẫn giữa lãnh đạo và bị lãnh đạo. Đó là những mâu thuẫn khách quan. Nếu đàn áp không cho anh em nói, mâu thuẫn sẽ bùng ra như một cái nhọt vỡ mủ, như vậy rất nguy hiểm.

Các đồng chí thủ trưởng cơ quan nên chú ý điểm đó, phải hiểu quy luật khách quan, chứ không phải mình muốn làm gì thì làm. Chúng ta là những người cách mạng. Tất nhiên, có nhiều nguyên nhân thúc đẩy chúng ta đi làm cách mạng, nhưng nhiều khi cũng vì bị chèn ép mà đi làm cách mạng, làm cách mạng để chống cái chèn ép này.

Bây giờ chúng ta đã có quyền hành trong tay, chúng ta ép đồng chí mình, thế thì hỏng lắm. Chúng ta hãy nhớ lại xem đời chúng ta đi làm cách mạng như thế nào, sao bây giờ chúng ta lại đàn áp ý kiến quần chúng? Ai nói mình nhiều thì trừ, thì điều đi nơi khác ! Như vậy còn đâu chất cách mạng, chất giai cấp công nhân trong người nữa?

Chúng ta đi làm cách mạng bao nhiêu năm nay cũng chỉ mong giành được cái tự do, tự do định đoạt cuộc sống của mình, tự do ăn nói.

Tất nhiên ăn nói của chúng ta ở đây có tổ chức, có kỷ luật, có nguyên tắc. Còn thái độ như thế nào cho đúng, phương pháp như thế nào cho tốt thì đó lại là vấn đề khác nữa.

Có đảng bộ, hai năm liền không triệu tập đại hội đảng bộ, vì có này có khác, làm cho anh em không được phát biểu ý kiến. Do đó, những mâu thuẫn cứ âm ỉ, rồi bùng ra.

Vì vậy, trong Đảng phải mở rộng dân chủ, phải để cho đồng chí nào có ý kiến thì được tự do phát biểu. Trong thực tế, chỗ nào thiếu dân chủ thì càng làm bấy nhiêu, và ngược lại càng làm bấy nhiêu thì càng thiếu dân chủ.

Trong việc phát biểu ý kiến, ta phải có thái độ, động cơ đúng và phương pháp tốt. Nếu không, sẽ dẫn đến vô tổ chức, vô chính phủ, lũng củng với nhau. Phê bình đồng chí nếu là vì động cơ cá nhân thì hỏng quá. Động cơ đã không đúng, thái độ, phương pháp lại sai, không vì xây dựng cho đồng chí, trái lại đả kích cho thoải lòng, thì dù đồng chí có sai cũng khó lòng mà tiếp thụ và sửa chữa được. Rút cuộc, mâu thuẫn sẽ tăng thêm.

Là người lãnh đạo, chúng ta phải biết nghe theo chân lý, nghe theo tập thể, vì đó là những cái đúng đắn nhất. Cá nhân không thể nào sáng suốt hơn tập thể. Cấp trên phải lắng nghe ý kiến của cấp dưới, của cán bộ. Càng nghe được nhiều càng mau tìm ra chân lý. Chân lý không phải chỉ do một cơ quan bên trên, một người lãnh đạo nào nghĩ ra. Chân lý xuất phát từ thực tiễn, từ quần chúng, từ đông đảo cán bộ, đảng viên, trên cơ sở mở rộng dân chủ. Không làm được như vậy là không có chân lý. Chỉ có trên cơ sở phát huy đầy đủ dân chủ, ta mới có được chân lý, nắm được các khía cạnh của vấn đề. Khi chân lý đã sáng tỏ rồi, khi quyết định đã có rồi thì phải nghiêm chỉnh chấp hành quyết định đó, nghiêm chỉnh chấp hành nguyên tắc tổ chức của Đảng, số ít phải phục tùng số nhiều, cấp dưới phải phục tùng cấp trên, phục tùng một cách tuyệt đối. Đó là nguyên tắc không thay đổi được.

Trong Đảng ta phải tuyệt đối tránh tệ bè phái, bè phái là chia rẽ Đảng, phá hoại Đảng, làm yếu Đảng. Điều lệ Đảng đã chỉ rõ: hệ bè phái là Đảng kiên quyết trừng trị. Chủ nghĩa Mác - Lênin kết tội nặng nhất tệ bè phái. Đảng cho phát biểu ý kiến, cho bản lưu ý kiến. Nhưng Đảng không cho phép bè phái.

Đảng phải giữ gìn sự thống nhất của Đảng như giữ gìn con người của mắt. Chủ nghĩa Mác - Lênin đã nói vấn đề này từ lâu. Đảng ta cũng luôn luôn nhấn mạnh. Sự thống nhất của Đảng phải dựa trên cơ sở dân chủ, và dân chủ phải dưới sự chỉ đạo tập trung. Có dân chủ cao độ mới có tập trung cao độ được. Nếu không có dân chủ thì sự tập trung thống nhất chỉ có thể là sự độc đoán của cá nhân, mà đã độc đoán thì sẽ dẫn tới sai lầm trong việc giải quyết các vấn đề.

Tóm lại, phải mở rộng, phải phát huy dân chủ, đồng thời phải nâng cao ý thức tổ chức, giữ vững kỷ luật chặt chẽ, nghiêm minh và công bằng. Hiện nay, trong các cơ quan trung ương, hiện tượng thiếu dân chủ khá trầm trọng, như trên đã nói, nhưng những hiện tượng vô tổ chức, vô kỷ luật cũng rất nhiều. ở nhiều nơi, những chỉ thị, nghị quyết của cấp trên không được thi hành nghiêm chỉnh, rất tùy tiện, làm cũng được, không làm cũng được, làm đến đâu cũng không biết, không có kiểm tra, đôn đốc gì cả.

Muốn mở rộng dân chủ, chúng ta phải phát động đảng viên và quần chúng trong cơ quan phê bình sự lãnh đạo của đảng bộ, của thủ trưởng. Các chi bộ nông thôn, xí nghiệp đều đã làm vấn đề này. Thông qua báo công, bình công, các chi bộ mời quần chúng đến phê bình cán bộ, đảng viên. Tất nhiên, chúng ta phải làm một cách có tổ chức, có lãnh đạo, tránh hiện tượng vô chính phủ.

Về mặt giữ vững ý thức tổ chức và kỷ luật, chúng ta cũng phải hết sức chú trọng nâng cao tinh thần trách nhiệm và ý thức kỷ luật trong việc chấp hành đường lối, chính sách của Đảng, đồng thời còn phải giữ gìn cả trong lời ăn tiếng nói của chúng ta, không được bừa bãi. Phải giữ gìn

không những trong khi nói về đường lối chính sách, mà cả trong khi nói những cái không cần thiết phải nói với người khác. Mỗi vấn đề, mỗi công tác, mỗi đồng chí đều có phạm vi bí mật. Đồng chí nào không có quan hệ đến công việc đó, thì tuyệt đối không nói. Đó là giữ kỷ luật cao trong việc bảo mật, phòng gian, mà cũng là ý thức tổ chức, kỷ luật của Đảng ta.

Việc giải quyết những hiện tượng lũng củng nội bộ, những vấn đề dân chủ, kỷ luật là do các đồng chí tự làm lấy, không nên chờ uỷ ban kiểm tra, ban tổ chức. Ban tổ chức và uỷ ban kiểm tra không thể làm xuể được, chỉ trừ một số việc lớn và đặc biệt thôi. Quyền lực to nhất là tập thể chi bộ. Trong một số trường hợp, đối với một số đồng chí thủ trưởng nào đó, cũng cần có đồng chí ở cấp trên về dự. Song phải thấy hết vai trò và quyền lực của chi bộ. Chi bộ đã kết luận thì cấp trên không thể không dựa vào đó, vì đây là cơ sở dân chủ nhất. Quyền lực của Trung ương là ra chỉ thị, nghị quyết cho cấp dưới thi hành. Nhưng thi hành được hay không, cuối cùng là do ở chi bộ. Ra bất kỳ đường lối, chủ trương hoặc chính sách nào, Trung ương cũng phải dựa vào chi bộ, vì chi bộ liên hệ với quần chúng, hiểu được nguyện vọng của quần chúng. Trung ương phải dựa vào những ý kiến từ dưới đưa lên mà đề ra chính sách. Chi bộ là nền tảng của Đảng, các đồng chí cứ dựa vào đó mà làm.

Trong việc phê bình, kiểm thảo đảng viên, kể cả đảng viên giữ các chức vụ lãnh đạo, chi bộ có đủ quyền hạn của mình. Không phải đồng chí uỷ viên trung ương hay đồng chí thủ trưởng là người có quyền cao nhất ở trong chi bộ. Nếu nghĩ như vậy là nhìn tổ chức cá nhân, chứ không phải nhìn theo nguyên tắc tổ chức của Đảng. Không kể đồng chí uỷ viên trung ương nào, nếu đồng chí đó đã sinh hoạt ở chi bộ, đều phải phục tùng chi bộ đó. Chủ nghĩa Mác - Lênin không thừa nhận cá nhân cao hơn tập thể, cao hơn tổ chức. Do không hiểu rõ như vậy, có đồng chí đã phạm sùng bái cá nhân.

Bây giờ tôi nói sang vấn đề chống quan liêu. Công tác ở cơ quan trung ương là công tác nghiên cứu, làm việc bàn giấy, khác với những đơn vị cơ sở trực tiếp sản xuất và chiến đấu, nên dễ mắc quan liêu.

Trong hoàn cảnh chiến tranh, tình hình chuyển biến rất mau. Nhiều sự kiện ở dưới thay đổi từng ngày, từng giờ. Điều đó đòi hỏi chúng ta phải luôn luôn đi sát dưới, kịp thời nắm được tình hình diễn biến mau lẹ để giải quyết. Tình hình chiến tranh đang ngày càng phức tạp và ác liệt. Các cán bộ, nhất là cán bộ lãnh đạo, phải cố gắng đi xuống dưới, đi xuống thật nhiều, để kịp thời nắm và giải quyết các vấn đề một cách nhanh chóng, tại chỗ. Tôi biết một số đồng chí đau yếu luôn, song những lúc khoẻ cũng phải cố đi xuống dưới. Nếu không công việc của chúng ta sẽ rất trở ngại, rất lãng phí, thậm chí hỏng việc. Phải thường xuyên đi xuống dưới, kịp thời giải quyết vấn đề đời sống của quần chúng. Mục đích cách mạng của chúng ta nói cho cùng cũng là nhằm nâng cao đời sống tinh thần và vật chất của quần chúng. Trong tình hình chiến tranh hiện nay, đời sống của quần chúng gặp nhiều khó khăn, nhưng không phải không có cách khắc phục, có những vấn đề thường thôi, nếu ta đi xuống tận nơi thì có thể góp phần giải quyết được ngay, tránh được tình trạng chờ đợi giấy tờ đưa lên đưa xuống. Như vậy, vừa giải quyết công việc được mau, vừa sớm ổn định tư tưởng quần chúng, động viên quần chúng hăng hái đẩy mạnh chiến đấu và sản xuất.

Tổ chức và lối làm việc của chúng ta ở trên này nặng nề quá. Vừa rồi Trung ương đã bàn và quyết định vấn đề phân cấp quản lý về kinh tế và một số mặt khác cho các địa phương, trong đó có quy định quyền hạn giữa cơ quan trung ương và địa phương. Chúng ta phải thực hiện vấn đề này một cách tích cực, tiến hành phân cấp quản lý đi đôi với tăng cán bộ cho dưới. Các đồng chí cần phải hết sức quan tâm đến vấn đề này.

V - Quan tâm đến đời sống và sức khoẻ của cán bộ, nhân viên trong cơ quan.

Số đông cán bộ, đảng viên ta, nhất là cán bộ, đảng viên ở các cơ quan trung ương đã trải qua hai cuộc chiến tranh lâu dài. Tình hình đó đặt ra cho chúng ta một vấn đề lớn là phải chú ý đến đời sống và sức khoẻ của cán bộ, nhân viên. Trước đây, khi nói đến cán bộ, đảng viên, chúng ta đã chú ý đến vấn đề này rồi. Nhưng bây giờ, vấn đề đặt ra cấp bách hơn, một phần vì chiến tranh, phần vì tuổi tác của cán bộ.

Sự thiếu thốn của chúng ta là tất nhiên, trong chiến tranh làm sao giữ được đời sống như lúc bình thường. Chúng ta phải hi sinh, chịu đựng. Tuy nhiên, về phía lãnh đạo, chúng ta phải chú ý nhiều hơn nữa đến vấn đề này để giúp anh em giữ gìn sức khoẻ lâu dài.

Đội ngũ cán bộ của chúng ta phải mất nhiều công phu rèn luyện mới có được như ngày nay. ở những cơ quan bên dưới, các đồng chí còn tương đối trẻ, nhưng ở trên này, số đông tuổi đã cao. Vậy chúng ta, nhất là các đồng chí lãnh đạo, các đồng chí thủ trưởng phải hết sức chú ý chăm lo đến đời sống cán bộ. Chúng ta phải có nhiệt tình thương yêu cán bộ, phải tránh lối làm việc quan liêu, xong công việc thì thôi, phận sự riêng ai người ấy biết.

Trước hết phải chấp hành tốt các chính sách về đãi ngộ, về bảo vệ sức khoẻ, về đời sống... đối với cán bộ. Kịp thời phát hiện những thiếu sót trong chính sách mà bổ sung cho đầy đủ, vì qua chiến tranh, tình hình đã thay đổi, có nhiều chính sách, chế độ phải được bổ sung, không thể để như trước được nữa.

Đi sơ tán, trước hết phải lo đến chỗ ăn, chỗ ở của anh em, chỗ tắm của phụ nữ. Cần đặc biệt chăm lo cho các cháu. Chỗ ăn ở của các trại trẻ phải được tổ chức chu đáo. Không phải chúng ta không có tiền để làm việc này. Tôi cho rằng không hết bao nhiêu, nếu chúng ta đặt ra thì có thể giải quyết được. Nhiều cơ quan đi sơ tán còn tổ chức theo lối "ăn xổi ở thì". Việc ăn ở cho chị em, cho các cháu không được chú ý giải quyết tốt. Đó là thiếu sót.

Chúng ta lại phải chú ý đến mặt vệ sinh phòng bệnh trong cơ quan và chú ý tuyên truyền vấn đề này đối với nhân dân ở nơi ta đến sơ tán.

Phải chú ý đến các nhà ăn tập thể. Có những nơi vì thiếu thực phẩm nên khó cải thiện đã đành, nhưng nhiều nơi khác có thực phẩm mà nấu nước cũng chẳng ra sao. Tất cả các bếp tập thể cần được củng cố, nâng chất lượng lên cho khá.

Đi sơ tán, ta có thể tổ chức tăng gia sản xuất, có thể bỏ một số giờ chuyên môn ra mà làm việc này. Có thể tổ chức chăn nuôi, sản xuất lương thực, rau xanh, v.v... Có như vậy mới bảo đảm và nâng cao được mức sống của anh chị em.

Chúng ta cần phải thấy đây là cuộc sống tập thể của những người đồng chí, phải biết thường xuyên quan tâm, đùm bọc lẫn nhau, phải làm tốt những việc trên.

Quảng Bình, Vĩnh Linh là những nơi mà cuộc chiến đấu diễn ra rất ác liệt, đời sống của nhân dân và cán bộ gặp khó khăn rất nhiều. Nhưng anh em ở đó đã cố gắng, tạo mọi điều kiện để khắc phục khó khăn, nên vẫn cố giữ cho được mức sống bình thường, hoặc có giảm sút cũng không giảm sút nhiều lắm. Hướng chi, chúng ta là cơ quan ở ngoài này, có điều kiện dễ dàng hơn, chúng ta phải cố gắng giải quyết tốt. Trong từng cơ quan, các đồng chí phải thảo luận, tìm cách giải quyết mọi vấn đề khó khăn, vướng mắc cụ thể, nếu cần thì báo cáo lên cấp trên, đề nghị cấp trên giúp đỡ.

Trong chiến tranh, công việc nhiều và khẩn trương, anh chị em cán bộ cố gắng hoàn thành nhiệm vụ, thì chúng ta phải cố gắng nhiều hơn trong việc săn sóc đời sống và sức khỏe của họ. Sự cố gắng làm việc của đồng chí chúng ta nhiều khi có hạn, vì sức lực của từng anh chị em chỉ đến một mức nào đó thì không chịu nổi. Cho nên phải bảo đảm chế độ làm việc, bảo đảm có sự nghỉ ngơi, đừng kéo anh em hộc hành liên miên. Khi làm việc thì phải làm hết sức, nhưng phải có thời giờ nghỉ

ngôi thích đáng. Nếu làm việc nhiều quá thì ít lâu nữa sức sẽ kiệt, sẽ suy sụp.

Tóm lại, chúng ta phải hết sức quan tâm đến tất cả những vấn đề có liên quan tới đời sống của cán bộ. Trong chiến tranh, vấn đề này đặt ra càng cấp bách. Có làm tốt vấn đề này mới bảo vệ được đội ngũ cán bộ. Tất cả chúng ta phải làm. Song từng anh chị em cũng phải thấy trách nhiệm của mình đối với Đảng, phải biết giữ sức khoẻ, vừa làm việc với nhiệt tình cao, vừa giữ gìn sức khoẻ của mình, hàng ngày phải tập luyện, sinh hoạt điều độ. Mỗi người đều phải rèn luyện như vậy, bảo đảm có sức khoẻ để làm việc, để phục vụ được tốt, được lâu dài.

VI - Củng cố cấp uỷ và quản lý cán bộ, đảng viên ở cơ quan

Nếu chúng ta hiểu đầy đủ vị trí, vai trò của chi bộ, đảng bộ, của chi uỷ, đảng uỷ cơ quan thì chúng ta phải củng cố lại tổ chức cho đúng với vị trí và vai trò của nó.

Trong cơ quan, ngoài đồng chí đảng uỷ viên thường trực ra, chúng ta phải dành thì giờ cho một số đồng chí làm công tác đảng trong giờ chuyên môn. Không nên coi công tác đảng là một công tác phụ, 8 giờ vàng ngọc chỉ là những giờ dành để làm công tác chuyên môn. Vấn đề là phải biết sắp xếp, bố trí công tác cho tốt. ở các chi bộ, chi uỷ bên dưới không có đồng chí thường trực, thì phải dành thì giờ cho anh em làm công tác đảng. Cần tạo cho anh em có thì giờ suy nghĩ, nghiên cứu giải quyết những công việc nhằm bảo đảm làm tốt công tác chính trị, tư tưởng trong cơ quan. Đồng chí thường trực làm công tác đảng phải là đồng chí vững vàng và có năng lực công tác. Trong việc bố trí cán bộ, phải có sự kết hợp giữa già trẻ, mới cũ, thì mới làm được việc.

Trong vấn đề quản lý cán bộ, đảng viên, ngoài việc dựa vào các tổ chức chuyên môn đã có, chúng ta phải dựa vào chi bộ. ở đây không những chúng ta quản lý lẫn nhau, mà mỗi đồng chí cũng phải tự quản lý lấy mình.

Trong một nhà tập thể, có nhiều đồng chí ở nhiều cơ quan khác nhau cùng ở. Chúng ta phải biết phát hiện những việc làm không tốt của những đồng chí ở bên cạnh mình, mặc dù đồng chí đó không ở cùng cơ quan với mình. Khi thấy có những việc làm mờ ám, những hành động không tốt, ta phải phát hiện, không nên bàng quan, bỏ mặc, theo kiểu "đèn ai nhà ấy rạng, phận ai người ấy biết". Chúng ta đây đều là cán bộ, đảng viên cả, chúng ta có trách nhiệm phải hiểu biết những quan hệ xã hội, phải hiểu cuộc sống của đồng chí mình. Để ý đến nhau, quan tâm đến nhau, quản lý lẫn nhau, đó là biểu hiện lành mạnh trong cuộc sống của chúng ta. Quản lý lẫn nhau có nghĩa là quan tâm đến đồng chí, thấy đồng chí làm không đúng thì kịp thời giáo dục, giúp đỡ đồng chí sửa chữa khuyết điểm để tiến lên, chứ không có ý nghĩa gì xấu khác.

Cơ quan quản lý cán bộ ở mỗi bộ phải dựa vào chi bộ, dựa vào đảng viên. Công tác quản lý cán bộ không phải là công tác giấy tờ, càng không phải là việc chỉ dựa vào giấy tờ. Giấy tờ là cái đã chết, hoạt động hàng ngày mới là cuộc sống. Công tác quản lý cán bộ phải làm ở trong cuộc sống thực tiễn. Phải thông qua cuộc sống, ta mới kịp thời thấy được cái hay để phát huy và biết được cái dở để sửa chữa, giáo dục nhau.

Trong tình hình chiến tranh, chúng ta phải thực hiện chặt chẽ chế độ báo cáo công tác. Khi đi công tác phải nói rõ yêu cầu, khi về phải báo cáo kết quả. Đây là một biện pháp quản lý cán bộ và quản lý công tác của cán bộ. Trong một vụ phải báo cáo với đồng chí vụ trưởng, vụ phó. Khi đi, phải báo cáo đi đâu, liên hệ với ai, bàn việc gì, thời gian đi bao lâu... Khi về, phải báo cáo đã làm được những gì, kết quả ra sao. Thực hiện tốt chế độ thỉnh thị báo cáo khi đi khi về sẽ giúp cho lãnh đạo nắm cán bộ được chặt hơn, nắm được tình hình công việc của anh chị em trong đơn vị mình phụ trách.

Muốn quản lý cán bộ, đảng viên được tốt, ta phải thường xuyên tiến hành phê bình và tự phê bình, và phải thông qua đó mà nhận xét cán

bộ, đảng viên. Phê bình và tự phê bình tốt thì mới làm tốt được việc nhận xét, bình bầu đảng bộ, chi bộ, đảng viên "bốn tốt".

Tóm lại, chúng ta phải có nhiệt tình, phải quan tâm đầy đủ đến công tác xây dựng đảng. Từ trước tới nay, Đảng ta có nhiều kinh nghiệm về công tác xây dựng đảng. Những kinh nghiệm của Đảng ta và của các đảng anh em rất phong phú. Trên đây tôi mới nói đến một số vấn đề trong công tác xây dựng đảng ở cơ quan, chưa phải đã nói được toàn bộ vấn đề xây dựng Đảng. Trong một dịp khác, tôi sẽ đề cập đến.